

dr hab. Iwona Burkacka, prof. UW
Instytut Języka Polskiego
Wydział Polonistyki
Uniwersytet Warszawski

**Recenzja osiągnięć naukowych doktora Sebastiana Żurowskiego
w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych
w dyscyplinie językoznawstwo**

1. Podstawowe dane o Kandydacie

Pan Sebastian Żurowski stopień doktora w zakresie językoznawstwa uzyskał w 2009 roku na podstawie rozprawy pt. *Wyrażenia percepcji słuchowej w języku polskim. Analiza semantyczna*, napisanej pod kierunkiem dra hab. Adama Dobaczewskiego, prof. UMK. Stopień został nadany przez Radę Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Kandydat studiował na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, gdzie zdobył tytuł zawodowy magistra filologii polskiej, a także licencjata dziennikarstwa i komunikacji społecznej. Studia doktoranckie w zakresie językoznawstwa podjął na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie rozpoczął pracę 1 listopada 2010 roku jako adiunkt naukowo-dydaktyczny w Zakładzie Teorii Języka Instytutu Języka Polskiego i z tą uczelnią związany jest do dziś (od 1.10.2019 jako adiunkt badawczo-dydaktyczny w Katedrze Teorii Języka w Instytucie Językoznawstwa Wydziału Humanistycznego UMK).

Od 1.04.2011 r. do 31.01.2013 r. był też zatrudniony jako lingwista w Instytucie Podstaw Informatyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, w Zakładzie Sztucznej Inteligencji (w Zespole Inżynierii Lingwistycznej).

Na podkreślenie zasługuje intensywność rozwoju Kandydata: stopień magistra filologii polskiej uzyskał w 2004 r., licencjata dziennikarstwa i komunikacji społecznej – rok później (w 2005 r.), a stopień naukowy doktora – w 2009 roku. Przy czym każdy z tych etapów zakończył z wynikiem bardzo dobrym lub wyróżnieniem. Należy też dodać, że przez niemal dwa lata był zatrudniony w dwóch jednostkach naukowych, co było efektem udziału w projektach badawczych IPI PAN, a przez osiem lat prowadził zajęcia dydaktyczne w dwóch uczelniach (por. p. 7. recenzji).

Pan dr Sebastian Żurowski nie ubiegał się wcześniej o nadanie stopnia doktora habilitowanego, co wynika z przedstawionej dokumentacji.

2. Podstawy prawne oceny

Postępowanie habilitacyjne zostało wszczęte 22 listopada 2024 r. na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 osoba składająca wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego powinna spełniać następujące kryteria oceny:

- 1) posiada stopień doktora;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub
 - b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub
 - c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;
- 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Warunek, o którym mowa w pkt 1, został spełniony w 2009 r. Kandydat ma stopień doktora, o czym świadczy kopia dyplomu doktorskiego dołączona do udostępnionej dokumentacji. Spełnia także dwa pozostałe warunki, co wykażę w kolejnych punktach recenzji.

3. Ogólna charakterystyka osiągnięć naukowych

Zainteresowania naukowe doktora Sebastiana Żurowskiego obejmują leksykologię i leksykografię oraz powiązane z nimi lingwistykę korpusową, semantykę oraz kulturę języka polskiego.

Podstawę ubiegania się w niniejszym postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego stanowi **monografia autorska** *Między teorią leksykologii a praktyką leksykografii* (Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2022),

wskazana jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny (zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2a Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

W obrębie **danych naukometrycznych** (stan na listopad 2024 r., czyli czas wszczęcia postępowania) należy wskazać, że Kandydat mógł się poszczycić 153 cytowaniami (h-indeks: 6, i10-indeks: 4), a po odrzuceniu autocytowań – 121 cytowaniami (h-indeks: 4, i10-indeks: 3) – według Google Scholar. Punktacja ministerialna zdobyta w poprzednim i bieżącym okresie parametryzacyjnym wygląda następująco:

- za lata 2018–2021 – 7 publikacji, 250 punktów (cztery najwyżej punktowane w sumie 200 punktów)
- za lata 2022–2025 – 6 publikacji, 480 punktów (cztery najwyżej punktowane – do listopada 2024 r. – w sumie 440 punktów).

Na **dorobek naukowy** Kandydata – poza wymienioną wcześniej monografią – składają się **dwie inne monografie**: autorska – *Wyrażenia percepcji słuchowej w języku polskim. Analiza semantyczna* (Toruń 2012: Wydawnictwo Naukowe UMK, ss. 240) i współautorska – A. Dobaczewski, P. Sobotka i S. Żurowski, *Słownik reduplikacji i powtórzeń polskich. Od zleksykalizowanych podwojeń do regularnych układów repetycyjnych* (Toruń 2018: Wydawnictwo Naukowe UMK, ss. 296) oraz **36 rozdziałów** w monografiach naukowych (w tym 21 opublikowanych po doktoracie), **4 udziały w redakcjach naukowych** monografii (wszystkie po doktoracie) oraz **24 artykuły w czasopismach naukowych** (w tym 14 po doktoracie). **Dorobek ten budzi uznanie** zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Zróżnicowana tematyka poruszana w tekstach naukowych po części wynika z prowadzonych badań projektowych, z ciągłego poszukiwania lepszych sposobów opisów jednostek słownikowych (m.in. kwalifikacji gramatycznej, charakterystyki semantycznej i pragmatycznej, doskonalenia anotacji) i dążenia do rozwiązania występujących w słownikach niekonsekwencji, błędów i problemów.

W tekstach widoczne jest przykładanie dużej wagi do roli uzusu (badanego w korpusach) i przyjmowania go za istotne, a może nawet najważniejsze kryterium decydujące o sposobie ujmowania i charakterystyki jednostki słownikowej. Warto podkreślić, że do niektórych tematów autor powraca, co świadczy o udoskonalaniu warsztatu badawczego i dążeniu do aktualizacji, a w konsekwencji udoskonalania opisu, np. tematyce negacji dr Sebastian Żurowski poświęcił swoje dwa pierwsze teksty opublikowane w 2005 r. (*Negacja jako element NSM*, [w:] Кіклевіч А., Важнік С. (red.), *Паланістыка – Полоністыка – Polonistyka 2004/2005*, Мінск 2005: БТАА Права і эканоміка, s. 249-256; *Perspektywy*

badawcze negacji, „Prace Językoznawcze UWM” 7, s. 115-124), a następnie wracał do niej w tekstach dotyczących derywatów i prefiksów niosących znaczenie negatywne (w 2006, 2008), negacji w sloganach (2006), pytań z negacją (2008), paradoksów negacji (2009), jednostkę *nie* opisał najpierw w artykule z 2006, a ponownie uczynił ją obiektem dociekań w rozdziale 5. monografii wskazanej jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny językoznawstwo.

Kandydat publikuje **artykuły w czasopismach lingwistycznych** cieszących się prestiżem i dużą rozpoznawalnością w polskim środowisku językoznawczym (np. „LingVaria”, „Polonica”, „Prace Filologiczne”, „Poradnik Językowy”, „Slavia Meridionalis”, „Linguistica Copernicana”), a także czasopismach specjalistycznych innych dziedzin, gdy poruszana w tekstach tematyka może być przydatna dla czytelników tychże, np. „Kwartalnik Sądowy Apelacji Gdańskiej”, „Przegląd Prawa Publicznego”. Teksty ukazują się także w tomach pokonferencyjnych lub zbiorowych wydawanych przez **uznane polskie wydawnictwa akademickie**, np. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Wydawnictwo Naukowe UMK.

Trzy podoktorskie **publikacje anglojęzyczne** opublikowane **we współautorstwie** ukazały się w dobrych wydawnictwach zagranicznych (np. Springer). Warto dodać w tym miejscu, że dr Sebastian Żurowski w procesie powstawania tych prac **odgrywał najważniejszą rolę** jako pierwszy autor (por. S. Żurowski, D. Ziembicki, A. Tomaszewska, M. Ogrodniczuk, A. Drozd, *Adopting ISO 24617-8 for Discourse Relations Annotation in Polish: Challenges and Future Directions* [w:] Calvalho S. et alli (red.), *Proceedings of the 4th Conference on Language, Data and Knowledge, 12–15 September 2023 Vienna, Austria*, NOVA CLUNL, s. 482–492) **lub znaczącą rolę** (trzeci autor, np. C. Klamra, G. Wojdyga, S. Żurowski, P. Rosalska, M. Kozłowska, M. Ogrodniczuk, *Devulgarization of Polish Texts Using Pre-trained Language Models* [w:] Groen D. et alli (red.), *Computational Science – ICCS 2022. 22nd International Conference, London, UK, June 21–23, 2022, Proceedings, Part 2* (Lecture Notes In Computer Science, 2022, vol. 13351) Cham, Springer, s. 49–55).

Kilka innych publikacji dotyczących anotacji lub innych zagadnień związanych z lingwistyką komputerową było efektem prac w projektach badawczych, wieńczących skuteczne aplikowanie o pozyskanie finansowania tychże. Należy podkreślić bowiem, że dr Sebastian Żurowski był członkiem wielu zespołów badawczych (jako wykonawca), które realizowały **13 projektów finansowanych w drodze konkursów krajowych** (w tym trzy – NCN Opus, 2 – NPRH, oraz inne: NCN, NCBiR i projekty MNiSW). Efekty prac są dostępne i wielu badaczy z nich korzysta, np. ze *Słownika walencyjnego języka polskiego Walenty*,

Narodowego Korpusu Języka Polskiego. Praca Kandydata polegała na różnych działaniach: anatacji morfosyntaktycznej i anotacji wyrażen kwantyfikujących, wprowadzaniu opisu walencyjnego jednostek nieczasownikowych, weryfikacji informacji składniowych, redakcji haseł oraz supernotacji. Zebrane obserwacje i wątpliwości stały się podstawą tekstów naukowych.

4. Ocena najważniejszego osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe podlegające ocenie eksperckiej w postępowaniu habilitacyjnym dr Sebastian Żurowski wskazał monografię pt. *Między teorią leksykologii a praktyką leksykografii* (Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2022).

Monografia składa się z wprowadzenia, ośmiu rozdziałów, spisu stosowanych skrótowców oraz bibliografii. Jednak tej klasycznej – jak wydawałoby się początkowo – budowie nie odpowiada tradycyjny podział treści. Już tytuły części ujawniają, że na próżno w pracy szukać rozdziałów, w których prezentuje się stan badań, przyjętą metodologię czy metody badawcze, cele czy hipotezy, co nie oznacza wcale, że nie ma tych informacji w pracy. Nie ma też wyodrębnionego podsumowania całości przeprowadzonych analiz, konkluzje są zawarte w każdym rozdziale, stanowią jego finalną część.

Monografia zawiera zróżnicowany objętościowo i tematycznie zbiór tekstów, w których opis poszczególnych jednostek leksykalnych jest punktem wyjścia do przedstawienia kwestii dyskusyjnych z nimi związanych. Ze względu na podjętą problematykę dotyczącą polskiej leksykografii i chęć wskazania niedopracowanych ujęć lub zabrania głosu w kwestiach dyskusyjnych czy kłopotliwych, a odnoszących się do różnych zagadnień – sposobu definiowania jednostek, ich kształtu i granic oraz właściwości gramatycznych i pragmatycznych, Autor zdecydował się na układ, w którym każdy z rozdziałów ma swój stan badań, z konieczności ograniczony lub podany przez odniesienie do innych prac. Dzięki temu uzyskujemy wgląd w zagadnienia, które z jednej strony – wynikają z doświadczeń autora płynących z pracy w tworzeniu wielu korpusów oraz wnikliwej lektury słowników i prac teoretycznych, a z drugiej strony – są efektem poszukiwania satysfakcjonujących rozwiązań, co nie zawsze okazuje się w pełni możliwe. Można więc powiedzieć, że **praca jest wielotematyczna, ale ma wspólny punkt odniesienia czy cel** – lepszy opis słownikowy niż dotychczasowe. Dobrze oddaje to tytuł pracy: *Między teorią leksykologii a praktyką leksykografii*. W celu utrzymania spójności autor zastosował mechanizmy porządkujące: wstęp

dobrze wprowadzający w poruszaną problematykę i zasady prezentowania treści, powtarzalną strukturę rozdziałów (z mottem na początku, wydzieleniem części i podobny schemat tytułów).

Warto zwrócić uwagę na **atrakcyjność tytułów**, która wynika z zastosowania różnych gier językowych, w tym nawiązań intertekstualnych (np. *Jedno nie czy wiele nie – oto jest pytanie*), zastosowanej formy pytania (np. *Czy Iwan ciężko pracuje i szybko biega (czyli zaiwania)?*), użycia wyrazów potocznych (np. *Bez focha o fochach*), oksymoroniczności sformułowania (np. *Maszyna do wszystkiego, czyli do niczego*). Te właściwości tytułów oraz odrębność tematyczna rozdziałów dobrze wpisują się we współczesne zjawiska kulturowe i świadczą o uatrakcyjnianym podejściu do prezentowania zagadnień naukowych, co uważam za zaletę, a nie wadę publikacji.

Każdy z rozdziałów ma identyczną strukturę: rozpoczyna się od wprowadzenia, po którym są umieszczone informacje o etymologii, ortografii, fleksji, składni, semantyce, pragmatyce, wyrażeniach pokrewnych, a całość zamyka podsumowanie. Można uznać, że w ten sposób Autor odwołuje się do treści podawanych zwykle w hasłach słowników ogólnych (poza wymowę, którą się nie zajmuje). Z tego samego względu (odwołania do słowników ogólnych) sięga po porządek alfabetyczny w prezentowaniu rozdziałów, jak podaje we *Wprowadzeniu* i powtarza w autoreferacie. Muszę przyznać, że jest to zapewne ciekawy zabieg, ale nieułatwiający lektury czytelnikowi. Niektóre rozdziały są bowiem ze sobą powiązane (czego pełną świadomość ma Kandydat, ponieważ podaje merytoryczny porządek rozdziałów, por. dalsze uwagi przedstawione w tej części recenzji). Wyraz występujący w tytule jest tylko przykładem dobrze ilustrującym omawiane zagadnienie, swoistym elementem przykuwającym uwagę, np. *esy-floresy* stanowią punkt wyjścia do opisu jednostek, które są charakteryzowane jako wyrażenia o motywacji ikonicznej (ruchonaśladowcze czy kształtonaśladowcze), choć dodatkowo Autor skutecznie zakwestionował opisy słownikowe zawierające informacje o tym, że to wyraz występujący zwykle w liczbie mnogiej. Udowodnił, że w główce hasła powinna znajdować się forma w liczbie pojedynczej (*es-flores*).

Sebastian Żurowski do wyrażen kształtonaśladowczych oprócz tytułowych *esów-floresów* zalicza także jednostki: *zygzak*, *esowaty*, *esownica*, *ceownik*, *teownik*, *dwuteownik*, *T-shirt*, *t-shirtowy* oraz rzeczowniki budzące moje wątpliwości: *wywijas*, *zakrętas*, *zawijas*, bez podania znaczenia, choć są to jednostki polisemiczne (oprócz kształtów linii czy sposobu zapisu graficznego mogą mieć inne znaczenia, np. wg WSJP PAN *zakrętas* ma trzy znaczenia, a *wywijas* – pięć znaczeń). Moim zdaniem *wywijas*, *zakrętas*, *zawijas* to derywaty pochodne od czasowników: *wywijać*, *zakręcać*, *zawijać*, podobnie jak inne odczasownikowe rzeczowniki z sufiksem *-as*: *wygibas*, *wykrętas*. Wszystkie wymienione są nacechowane stylistycznie

(potoczne) i ekspresywnie (żartobliwe, nieco ujemne). Nie widzę powodów, by za ich podstawę uznać literę S. Zapewne jednostki *wywijas*, *zakrętas*, *zawijas* Kandydat umieściłby w obrębie słowotwórstwa etymologicznego obejmującego sytuacje, gdy znaczenie słowotwórcze nie równa się znaczeniu realnemu, por. autorska koncepcja słowotwórstwa operacyjnego i etymologicznego (Żurowski 2013b). Dlaczego jednak widzi w ich derywaty pochodne od litery S, trudno mi dociec. Być może wpisuje znaczenie ‘podobny do litery S’ w znaczenie sufiksu -as, ale ten format występuje też w derywatach odprzymiotnikowych (np. *blondas*, *brudas*, *golas*) i odrzeczownikowych (np. *dowcipas*, *kubas*, *urzędas*), które nie mają znaczenia związanego z kształtem litery S. W informacji podanej na stronie 64 jest mowa o jednostkach „wykorzystujących w motywacji element ikoniczny w postaci podobieństwa kształtu do liter alfabetu”, a wśród przykładów odwołań do litery S są wymienione przywołane jednostki. Te przykłady są jednak tylko uzupełnieniem wywodu dotyczącego wyrazu *esy-floresy*, czy jak dowodzi Autor – *es-flores*. Warto też dodać, że można byłoby uzupełnić listę wyrażen kształtonaśladowczych o przykłady słownictwa specjalistycznego, np. termin medyczny *esica*, nazwę dachówki *esówka*, nazwę elementu kutego *ceówka*, stosowane w księgowaniu słowo *teówka*.

W analizie czasownika *iwanić* oraz innych będących wykładnikami asemantycznych operacji zasłówkowych (np. *tentegować*, *onaczyć*, *tegocić*) brakuje mi odniesień do pracy D. Buttler z 1982 roku (*Czasowniki potoczne współczesnej polszczyzny*, „Socjolingwistyka” 4, s. 55–66), w której badaczka, opisując homonimiczność wyrazów potocznych i podkreślając związek metaforyzacji z uzwrotnieniem lub zanikiem tranzytywności czasowników, wskazuje na istnienie modeli diagnostycznych ekspresywności, morfologiczno-składniowych: *przy... komuś* ‘bić’, *na... komuś* ‘nawymyślać’, *do... komuś* ‘dokuczyć’, *pod... komuś* ‘ukraść’ (s. 64). Można byłoby zweryfikować, czy te modele sprawdzają się w odniesieniu do opisywanego materiału. Dodam też, że można wskazać inne przykłady czasowników derywowanych od imienia własnego, które wraz z pochodnymi od nich strukturami prefiksalnymi mają wiele znaczeń, może mniej niż czasownik *iwanić*, ale to verba względnie nowe – *januszować* *januszyć* (*pojanuszować*, *najanuszować*, *wyjanuszyć*, por. J. Kaczerzewska, 2018, Stabilność ekspresywna leksemu *janusz* i jego jednostki derywowane, „Orbis Linguarum” vol. 51, s. 85–119; I. Burkacka, 2020, JANUSZE, HALYNY, SEBIXY I KARYNY. Memy internetowe jako źródło nowych eponimów, „Poradnik Językowy” z. 4, s. 21–34). Obie te uwagi nie wpływają jednak w zasadniczy sposób na ogólną pozytywną ocenę rozdziału 7. i 8. recenzowanego osiągnięcia.

Wracając do omawiania budowy monografii, należy zauważyć, że – jak informuje też Autor – rozdziały 1. i 5. dotyczą jednostek, które są wyspecjalizowane w tworzeniu konstrukcji

repetycyjnych (repetytorów), rozdziały 2. i 3. zawierają argumenty podważające dominujące opisy cech fleksyjnych jednostek (zaliczanych tradycyjnie do plurale tantum), a rozdziały 4., 6., 7. i 8. odnoszą się do semantyki (wyrażeń o znaczeniu ogólnym).

Przedstawione analizy są rzetelne, wnikliwe, przeprowadzone na bogatym materiale, poszerzonym o teksty literackie, folklor miejski (np. *zaiwaniać*), wspomnienia, z uwzględnieniem różnych tekstów specjalistycznych (np. *wihajster*, *es-flores*, *nie*), ze wskazaniem źródeł i odniesień o charakterze porównawczym (np. w odniesieniu do zasłówek czy innojęzycznych przykładów kompresji wyrażeń typu *wihajster*). Teksty literackie służą nie tylko jako poświadczenia występowania omawianych jednostek lub są sposobem badania ich schematów składniowych, ale także stanowią materiał, na podstawie którego można omówić funkcje danych jednostek (np. kolokwializację w odniesieniu do literackich kontekstów użyć czasownika *tentegować*).

Krytyczna analiza definicji słownikowych, opracowań językoznawczych pokazuje jak zmieniał się opis właściwości gramatycznych, semantycznych i pragmatycznych omawianych jednostek (np. *a*, *nie*), jakie błędy lub niekonsekwencje występowały w ich charakterystyce lub nadal istnieją w artykułach hasłowych. Niekiedy zaś ujawnia jak definicje były powielane (zdaniem autora – bezrefleksyjnie). Zwykle te rozważania kończą się propozycją zmiany definicji, liczby wyróżnianych znaczeń (np. *tentegować*) lub postaci hasła, w tym ortografii i właściwości gramatycznych (np. *es-flores*), etymologii (np. *wihajster*), sfery występowania (np. *zaiwanić*). Przy czym dr Sebastian Żurowski nie unika sytuacji, gdy przeprowadzone procedury badawcze nie przynoszą satysfakcjonujących wyników – uzyskane wyniki poszerzają wiedzę (np. opisy *nie*), ujawniają istnienie innych struktur (reduplikator *a*), ale nie prowadzą do rozwiązania problemu. Jak napisał autor, niekiedy to pierwsze przybliżenia (np. przybliżenia całego „pola zjawisk reduplikacyjnych zorganizowanych wokół repetytora *a*”, s. 42) lub niedomknięte jeszcze watki (opisy *nie*, s. 141).

Badania Kandydata mają bardzo duże znaczenie dla rozwoju i kształtu leksykografii elektronicznej, zwłaszcza dla definiowania trudnych jednostek, takich jak jednostki zbudowane wokół repetytorów (np. wokół repetytora *a* czy *w*), kłopotliwych w definiowaniu ze względu na ogólność znaczenia (np. *maszyna*, *wihajster*), czy nawet ich niedefiniowalność (np. *nie*). Niektóre z opisanych jednostek były wcześniej wymieniane na marginesie innych rozważań, np. wyrażenia kształtonaśladowcze (jak *es-flores*).

Poruszane zagadnienia są istotne nie tylko ze względu na aspekt praktyczny (doskonalenie słowników), ale także ze względu na rozwój badań leksykologicznych,

semantycznych i związanych z kulturą języka. Pokazują zmiany w sposobie używania jednostek, pełnionych przez nich funkcji, kształtu (grafii). Są inspirujące.

Podsumowując ocenę monografii, stwierdzam, że **stanowi ona znaczny wkład w rozwój językoznawstwa.**

5. Ocena innych osiągnięć naukowych

Wymienione w części 3. recenzji publikacje (2 inne monografie, 36 rozdziałów i 24 artykuły w czasopismach naukowych) można ze względu na poruszaną problematykę podzielić na kilka grup. W pierwszej znalazłyby się teksty dotyczące semantyki (analizy składniowo-semantycznej) i sposobu definiowania czasowników percepcji słuchowej i brzmienia oraz wyrazów będących nazwami różnego rodzaju dźwięków (głównie monografia podoktorska oraz rozdziały i artykuły opublikowane przed doktoratem i kilka późniejszych, np. artykuły w „Poradniku Językowym” z 2010, w „Pracach Filologicznych” z 2011). Tę grupę można byłoby wzbogacić o teksty dotyczące definiowania wyrazów o znaczeniu ogólnym.

Drugą grupę tworzą publikacje odnoszące się do reduplikacji i repetycji (np. repetytory zbudowane wokół *a*, *w*) oraz jednostek nieciągłych. Poczynione obserwacje i wydzielenie nowych jednostek nieciągłych (schematów i znaczeń) poszerza naszą wiedzę o współczesnym języku i pozwala na lepsze ich uwzględnienie w słownikach.

W trzeciej mieszczą się prace dotyczące językoznawstwa komputerowego, a zwłaszcza problemów anotacji w korpusach. Są one niezwykle ważne, ponieważ korpusy językowe są podstawą wielu współczesnych badań i opisów, nie tylko słownikowych, ale również rozstrzygnięć normatywnych, co nie pozostaje bez wpływu na kodyfikację i kształt publikowanych tekstów (wydawniczych i internetowych). Rozprawy o tej tematyce często są publikowane w języku angielskim, co uważam za zaletę, ponieważ dzięki temu można poszukiwać odpowiedzi na pytania badawcze w międzynarodowym środowisku osób zajmujących się korpusami.

Czwartą grupę stanowią liczne publikacje poświęcone negacji (por. uwagi w części 3. recenzji), a kolejną – artykuły i rozdziały pokazujące, jak można dobrze wykorzystać definicje słownikowe w pracy prawnika. Dla mnie jako słowotwórczyni niezwykle interesujące są teksty dotyczące prefiksów, postfiksów, derywatów pochodnych od wyrazów przymikowych i propozycja wydzielenia słowotwórstwa operacyjnego, wpisująca się w dyskusję dotyczącą wydzielania granicy między synchronią a diachronią w słowotwórstwie.

Tematyka wymienionych rozdziałów monografii i artykułów naukowych w dużej części pokrywa się z zasadniczym obszarem naukowych zainteresowań dra Sebastiana Żurowskiego. W niektórych rozprawach pojawiają się jednak także inne, nowe zagadnienia badawcze, np. dotyczące akcentowania wyrazów w języku polskim.

Omówiony w tej części recenzji **dorobek naukowy Kandydata**, obejmujący dwie monografie oraz bardzo liczne rozdziały monografii i artykuły naukowe (odpowiednio 36 rozdziałów i 24 artykuły) jest imponujący i **zasługuje na uznanie**.

6. Ocena istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej instytucji naukowej

Aktywność naukowa Kandydata była efektem pracy w dwóch instytucjach naukowych: Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu i Instytucie Postaw Informatyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie i współpracy z innymi jednostkami PAN.

Z IPI PAN dr Sebastian Żurowski współpracował przez wiele lat (od 2009 r.), uczestnicząc w 9 projektach badawczych, a także będąc przez prawie dwa lata pracownikiem tego instytutu. Uczestniczył także w trzech projektach realizowanych przez inne jednostki PAN (2 projektach realizowanych przez Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie, 1 projekcie Instytutu Badań Literackich PAN w Warszawie). Jeden projekt badawczy był realizowany przez UMK w Toruniu (*Słownik reduplikacji i powtórzeń*). Dzięki współpracy z IPI PAN Kandydat zaangażował się w działania realizowane przez konsorcjum CLARIN-PL (w latach 2013–2016, prace nad słownikiem walencyjnym języka polskiego), a od 2022 również przez Politechnikę Wrocławską (dwa projekty). Jego udział w pracach nad *Słownikiem walencyjnym języka polskiego* Walenty był duży (przygotował około 30 tysięcy gotowych schematów walencyjnych znajdujących się w słowniku, a także koordynował prace podzespołu przygotowującego opis haseł nieczasownikowych).

Z prowadzonymi badaniami naukowymi i udziałem w projektach związane były także bardzo liczne i zróżnicowane tematycznie wystąpienia na konferencjach naukowych, sympozjach, seminariach, wykładach, warsztatach itp. (79 referatów, w tym 39 po doktoracie). Jako członek zespołów badawczych uczestniczył w dwóch spotkaniach z cyklu wiedeńskich konferencji *Workshop DISLiDAS* (2022 i 2023) i konferencji pt. *International Conference on Computational Science* (2022). Był współautorem wygłoszonych wystąpień konferencyjnych. Brał również udział w krajowych konferencjach jako współreferent (zwłaszcza z P. Rosalską, M. Ogrodniczukiem, P. Olszanowską). Jego umiejętność współpracy i prezentowania efektów

badan zespołowych czy wniosków płynących z prac i dyskusji nad realizacją wieloautorskich projektów badawczych oceniam wysoko.

Prezentował również wyniki badań prowadzonych samodzielnie na UMK, np. dotyczących definiowania pojęcia dźwięk, znaczenia czasowników *słyszeć*, *tentegować*, granic między diachronią a synchronią w słowotwórstwie.

W latach 2007-2022 był członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Młodych Sławistów POLYSLAV, a od 2013 do 2022 r. – członkiem Advisory Board (2013–2022) tegoż stowarzyszenia. Brał też czynny udział (z referatem lub współreferatem) w konferencjach organizowanych przez POLYSLAV.

Kandydat po uzyskaniu stopnia doktora odbył także kilka staży w niemieckich instytucjach naukowych. Dwa zrealizował w uniwersytetach: w terminie od 9.02 do 12.02.2012 – Carl von Ossietzky Universität, Institut für Slavistik, Oldenburg, wyjazd studialny, na zaproszenie prof. dr. Gerda Hentschela i od 2.12 do 5.12.2015 – Johannes Gutenberg Universität, Institut für Slavistik, Moguncja, wyjazd studialny i wykłady gościnne na zaproszenie prof. dr. Björna Wiemera; oraz jeden w Instytucie Serbskim (Sorbisches Institut), w terminie od 10 do 15.10.2016 r., Budziszyn i Chociebuż, wyjazd studialny na zaproszenie prof. dr. Thomasa Menzela.

Do aktywności naukowych należy też zaliczyć recenzowanie prac naukowych. Pan dr Sebastian Żurowski napisał 33 recenzje, w tym 14 dla wydawnictw zagranicznych (w ramach Polyslav Advisory Board, w latach 2014–2022). Były to też recenzje przygotowane dla redakcji „Kwartalnika Sądowego Apelacji Gdańskiej” (4 recenzje w latach 2015–17), recenzja monografii naukowej przygotowana dla Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (w 2017) oraz 2 recenzje rozdziałów w monografiach naukowych przygotowane na prośby redaktorów naukowych (w latach 2016–2020).

Podsumowując tę część recenzji, **stwierdzam, że Kandydat spełnił kryterium dotyczące wykazania się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej instytucji naukowej.**

7. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę

Dr Sebastian Żurowski prowadzi działalność dydaktyczną w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (od 2006) oraz prowadził – w latach 2009–2017 w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Przez osiem lat był nauczycielem akademickim pracującym w dwóch uniwersytetach.

Pod względem formalnym była to **niemal pełna paleta zajęć dydaktycznych**: ćwiczenia, laboratoria, konwersatoria, seminaria licencjackie oraz wykłady. Brakuje tylko seminariów magisterskich. Tematyka była wyznaczona przez **granice** polonistycznego **językoznawstwa synchronicznego** (obejmowała zajęcia dotyczące kultury języka, stylistyki, redakcji tekstów, leksykologię i leksykografię, semantykę i pragmatykę, politykę językową, komunikację i nowe media, język kampanii medialnych i marketingowych), a także dotyczyła zagadnień nieco odległych od filologii polskiej (np. wstęp do językoznawstwa romańskiego), gdy były to zajęcia prowadzone dla innych jednostek uniwersyteckich. Od 2021 roku dr Sebastian Żurowski pełni też funkcję koordynatora dydaktycznego kierunku lingwistyka praktyczna i copywriting.

Na Wydziale Humanistycznym UKSW prowadził zajęcia typowe dla filologii polskiej, np. wstęp do nauki o języku kulturę języka, gramatykę opisową języka polskiego, praktyczną stylistykę, oraz zajęcia na kulturoznawstwie. To właśnie na UKSW odniósł sukces dydaktyczny – jedna z 20 prac licencjackich napisanych pod kierunkiem Kandydata została uznana za najlepszą pracę licencjacką z zakresu językoznawstwa w danym roku kalendarzowym na Wydziale Humanistycznym UKSW.

W obszarze działań organizacyjnych należy usytuować następujące aktywności Kandydata: pełnienie funkcji sekretarza naukowego, a następnie kierownika studencko-doktoranckiej konferencji („Różne paradygmaty – różne spojrzenia na język”, 2015, 2016, 2017), a także funkcje opiekuna Studencko-Doktoranckiego Koła Naukowego Językoznawców „Elipsa” (od 2014 r.). Te działania oraz zainicjowanie (wraz z Anną Kisiel) cyklu corocznych spotkań pod nazwą Kolokwia Semantyczne uważam za **ważne formy wspierające rozwój naukowy młodych badaczy: studentów i doktorantów**. Za dobrą inicjatywę należy też uznać organizację serii otwartych konferencji Symposia Linguistica Thorunensia.

Dr Sebastian Żurowski jest też członkiem redakcji (redaktorem językowym) pisma „Prawo Budżetowe Państwa i Samorządu” afiliowanego przy Wydziale Prawa i Administracji UMK (od 2014 r.) oraz członkiem Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, sekretarzem oddziału i od 2009 r. przewodniczącym oddziału w Toruniu (od 2009 r.).

Na moje uznanie zasługuje **działalność popularyzatorska** Kandydata prezentowana w *Dobrym słowniku*. Kandydat z dr. Łukaszem Szalkiewiczem i dr. Arturem Czesakiem od 2014 roku prowadzi dla firmy niecowiedzy.pl niezależny, komercyjny serwis słownikowy w domenie dobrysłownik.pl. I choć nie zawsze zgadzam się z zawartymi w tym słowniku zaleceniami, to muszę przyznać, że serwis ten szybko i sprawnie odpowiada na potrzeby językowe użytkowników, a prezentowane porady są napisane w sposób dostępny.

Działalność popularyzatorską Kandydat prowadził nawet w miejscach dość nietypowych dla nauczyciela akademickiego – na zaproszenie służb resocjalizacyjnych spotykał się w toruńskim areszcie z osadzonymi (projekt „ABC Polszczyzny”, w latach 2014–2015).

8. Konkluzja

Doktor Sebastian Żurowski to naukowo dojrzały i aktywny, wszechstronny badacz. Swoje naukowe projekty realizuje także poza macierzystą uczelnią, często we współpracy z IPI PAN. Warto podkreślić, że cechuje go duża aktywność na płaszczyźnie popularyzatorskiej (*Dobry słownik*, liczne wykłady na zaproszenie) oraz troska o kształcenie młodych adeptów nauki (studentów i doktorantów). Oceniam wysoko osiągnięcie naukowe zgłoszone przez Habilitanta jako podstawę przewodu habilitacyjnego, czyli monografię *Między teorią leksykologii a praktyką leksykografii*. W moim przekonaniu to osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój językoznawstwa, co oznacza, że doktor Sebastian Żurowski spełnia wymóg stawiany w art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Równie wysoko oceniam jego zaangażowanie w projekty naukowe prowadzone poza macierzystą uczelnią. Uznaję, że wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej. Jego aktywność naukowa istotnie przyczyniła się do poszerzenia wiedzy w zakresie opisu jednostek wielosegmentowych, asemantycznych operacji zasłówkowych, jednostek z negacją i została wykorzystana w leksykografii tradycyjnej i elektronicznej. Tym samym doktor Sebastian Żurowski bez najmniejszych wątpliwości spełnia wymogi stawiane w art 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Na podstawie lektury prac doktora Sebastiana Żurowskiego, w tym monografii *Między teorią leksykologii a praktyką leksykografii*, oraz jego dokonań opisanych w autoreferacie stwierdzam z pełnym przekonaniem, że **osiągnięcia naukowe Kandydata spełniają wymogi stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.**

Warszawa, 5 kwietnia 2025 r.